

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΠΡΟ-ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΕΩΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΜΑΣ

Ἰπὸ κ. ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΜΠΑΝΤΑΛΟΥΚΑ

Ὡς γνωστόν, ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου καὶ ἐντεύθεν, ὀλο-
νὲν ἐντονώτεροι καὶ συστηματικώτεροι ἀναζητήσεις καὶ προσπάθειαι καταβάλλονται ἐκ
μέρους τῶν φορέων τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν ἐπιστημόνων, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν μεθόδων καὶ
χρησιμοποίησιν μέσων ἐπιταχύνσεως μακροχρονίως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως διαφόρων
χωρῶν, ἀκόμη δὲ καὶ διαμερισμάτων αὐτῶν ἢ καὶ εὐρυτέρων χώρων. Ἡ δραστηριότης μάλ-
ιστα αὕτη ἐκδηλοῦται ἐντονώτερον διὰ τὰς καθυστερημένας οἰκονομικῶς χώρας ἀπὸ ἀπό-
ψεως πλοῦτου καὶ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος.

Γνωσταί, ἐν τούτοις, χρόνια ἢ ὀργανικαὶ ἀδυναμίαι τῶν ὑπαναπτύκτων ἢ ἡμιαναπτύ-
κτων χωρῶν, ἐπηρεαζόμεναι μάλιστα δυσμενῶς καὶ ἐξ ἀσταθμητῶν ἢ ἀνεξελέγκτων ἐτέρων
ἐξωγενῶν παραγόντων τῆς οἰκονομίας, παρεμποδίζουν τόσον τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ὡς
ἄνω σκοποῦ, ὥστε νὰ σημειοῦται μόνον βραδύς ρυθμὸς ἀνοδικῆς πορείας εἰς τὰς ἐν λόγῳ
οἰκονομίας. Ἄλλ' ἢ ἀνυπαρξία ἢ ἡ εὐχερῆς ἀντιμετώπισις τῶν δυσμενῶν τούτων παραγόν-
των εἰς τὰς πλέον ἐξειλιγμένας οἰκονομίας συντελεῖ, ὥστε εἰς αὐτὰς νὰ ἐπιτυγχάνεται ἐν
πολλοῖς ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς καὶ οὕτω νὰ παρατηρήται ὀλοκὸν καὶ αὐξανόμενος γοργὸς
ρυθμὸς περαιτέρω ἀναπτύξεώς των.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὸ προηγουμένως ὑφιστάμενον χάσμα βαθμοῦ ἀναπτύξεως με-
ταξὺ τῶν χωρῶν ἢ περιοχῶν τῆς πρώτης καὶ δευτέρας κατηγορίας συνεχῶς καὶ ἀλματωδῶς
διευρύνεται. Τὸ γεγονός τούτο ἐντείνει τὰς ἀνησυχίας τῶν ἐνδιαφερομένων, ὄχι μόνον διὰ
τὰς πολὺ σοβαρωτέρας τῶν σημερινῶν συνεπειάς, τὰς ὁποίας εἶναι τοῦτο δυνατόν νὰ προ-
καλέσῃ εἰς τὸ ἀπώτερον μέλλον εἰς βάρος τῶν ὑπαναπτύκτων καὶ ἡμιαναπτύκτων χωρῶν
καὶ περιοχῶν, ἀλλ' ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου καὶ ἰδιαίτερως τοῦ ἐλευθέρου.

Ἄφ' ἧς ἢ ἡ Ἑλλάς ἀπηλλάγη τῶν δεκαετῶν πολεμικῶν περιπετειῶν τῆς καὶ εἰσῆλθεν εἰς
εἰρηνικὴν περίοδον, ἤτοι ἀπὸ δεκαετίας, καταβάλλονται καὶ ἐδῶ παρόμοιοι ἀναζητήσεις καὶ
προσπάθειαι. Ἄλλ' οἱ προμνησθέντες χρόνιοι δυσμενεῖς παράγοντες καὶ ἕτεροι εἰδικοί καὶ
δη ὀργανωτικοὶ καὶ διοικητικοὶ τοιοῦτοι ἐξακολουθοῦν νὰ ὑφίστανται καὶ νὰ ἀποτελοῦν τρο-
χοπέδην ἐπιτεύξεως ἀπολύτως ἱκανοποιητικῶν ἀποτελεσμάτων. Πάντως, ἐπετεύχθη μέχρι
τουδὲ ἐξαφάνισις τοῦ κρισίμου χαρακτήρος τῶν βραχυχρονίων προβλημάτων τῆς νομισμα-
τικῆς ἀρρυθμίας, τῆς συναλλαγματικῆς ἐνδείας καὶ τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς ἀσταθείας,
χάρις κυρίως εἰς τὴν ἐξασφάλισιν δημοσιονομικῆς ἰσορροπίας καὶ ἐπὶ πλέον κρατικῆς ἀσθη-
ταμιεύσεως διὰ δημοσίας ἐπενδύσεις, γεγονότα ἅτινα συνετέλεσαν ὥστε νὰ σημειωθῇ αἰσθη-
τὴ ἄνοδος εἰς τὰς ἐν γένει παραγωγικὰς ἐπενδύσεις καὶ εἰς τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα.

Ἐν τούτοις, ἐπιβάλλεται ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν συνολικῶν μεγεθῶν
καὶ δι' τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων καὶ τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, ὥστε νὰ πλη-
σιάσουν πρὸς τὰ ἐπίπεδα τῶν ἐξειλιγμένων χωρῶν, μετὰ δικαιοτέρας κατανομῆς τοῦ ἔθνικοῦ
τοιοῦτου καὶ ἀνόδου εἰς τινὰς κλάδους τῆς ἐγχωρίου παραγωγικότητος. Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν
σκοπῶν αὐτῶν, κρίνομεν ἀναγκαίαν ἀρχικῶς τὴν δημιουργίαν καὶ διατήρησιν εὐνοϊκοῦ ψυχο-
λογικοῦ κλίματος μετ' ἐκδῆλου συμφέροντος πρὸς γενικὴν καὶ ἐνθουσιώδη κινητοποίησιν
τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἀπαραιτήτου εἰς πᾶσαν κεφαλαιοκρατικὴν χώ-
ραν. Διὰ τὴν ἐξόρμησιν ὅμως ταύτην, προϋποτίθεται ἡ ὑπαρξίς ὀρισμένων εὐνοϊκῶν παρα-

γόντων, κυρίως οργανωτικής και διοικητικής φύσεως, οΐτινες είναι δυνατόν νά εξασφαλισθοῦν καί ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας, ἀνεξαρτήτως τεχνολογικῶν ἐξελίξεων.

Ἐν πρώτοις, νομίζομεν, εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ ἀπὸ μακροῦ θρυλουμένη συστηματικὴ ἀναδιοργάνωσις τῶν Κρατικῶν καὶ παρακρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργανισμῶν, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς συγχρόνων καὶ δεδοκιμασμένων ὀργανωτικῶν καὶ διοικητικῶν ἀρχῶν καὶ μεθόδων. Οὕτω, θὰ καταστή ἑφικτὴ ἡ ἐξαφάνισις ἢ ἔστω καὶ ὁ σοβαρὸς περιορισμὸς τῆς παρατηρουμένης ἀκαταλληλότητος ἢ ἀνεπαρκείας πλείστων φορέων, τῆς νομοθετικῆς ἀρρυθμίας, τῶν γραφειοκρατικῶν διατυπώσεων, τῆς φορολογικῆς ἀσταθείας κλπ. Οὕτω, ἐπίσης, θὰ παύσῃ τὸ Κράτος νά διδῇ κακὰ παραδείγματα εἰς τοὺς πολίτας του πρὸς μίμησιν.

Ἐν συνεχείᾳ, ἀπαιτεῖται ρεαλιστικὴ ἀναδιοργάνωσις τῆς πίστεως, πρὸς ὑποβιβασμὸν τοῦ κόστους τοῦ χρήματος καὶ συνεπῶς τοῦ μετ' ἀσφαλιστροῦ ἐπιτοκίου, ὡς καὶ πρὸς δημιουργίαν ὄρων ἐξασφαλιστικῶν τῆς τρεχούσης ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν ἀποταμιεύσεων. Ἡ δημιουργία τῶν εὐνοϊκῶν αὐτῶν προϋποθέσεων, καὶ δι' τῆς τελευταίας, θὰ ἐξαφανίσῃ τὴν εἰσέτι ὑφισταμένην φοβίαν διὰ μεσπροθέσμους καὶ μακροπροθέσμους ἰδίᾳ καταθέσεις καὶ περαιτέρω θὰ περιορίσῃ σημαντικῶς τὴν ἀποθησαύρισιν καὶ τὴν διαρροὴν ἀποταμιεύσεων εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Παράλληλως, ἐπιβάλλεται ἡ ἐπανεμφάνισις καὶ διατήρησις ὠργανωμένης ἀγορᾶς κεφαλαίου μὲ χαμηλὰ ἐπιτόκια καὶ ἡ δυνατότης ἐλευθέρως ἀγοραπωλησίας πιστωτικῶν τίτλων καὶ δι' μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν, πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μακροπροθέσμου χρηματοδοτήσεως. Τοιοῦτοτρόπως θὰ διευκολυνθῇ καὶ ἡ σύστασις μεγάλων ἀπροσώπων οἰκονομικῶν μονάδων, ἱκανῶν νά πραγματοποιήσουν ἀξιολόγους εἰς ὄγκον καὶ διάρκειαν παραγωγικὰς ἐπενδύσεις καὶ μάλιστα μὲ ὑψηλὸν βαθμὸν παραγωγικότητος.

Ἡ καθιέρωσις φορολογικῆς δικαιοσύνης, μετὰ φορολογικῶν κινήτρων, ἀποτελεῖ ἐπίσης θεμελιώδη προϋπόθεσιν ἐνάρξεως ἐπιταχύνσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεώς μας. Πρὸς τοῦτο, εἶναι ἀναγκαῖα ἡ πάταξις τῆς παρανόμου φοροδιοφυγῆς, μετὰ καταργήσεως τῶν φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν ὑπὲρ φυσικῶν καὶ νομικῶν προσώπων μὴ ἐξυπηρετούντων οἰκονομικὴν τινα σκοπιμότητα, ἢ καὶ παρεμποδιζόντων τὴν ἐπιδιωκομένην ἀνάπτυξιν. Δέον ἐπίσης νά ἐκλειψῇ ὀριστικῶς ἡ δυνατότης ἐπιβολῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος φορολογιῶν καὶ νά περισταλοῦν δραστικῶς αἱ ὑπὲρ τρίτων φορολογίαι καὶ λοιπαὶ κοινωνικαὶ εἰσφοραὶ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ φορολογικὰ κίνητρα, ταῦτα θὰ ἔδει νά συμπληρωθοῦν συμφώνως πρὸς τὰς γενομένας τὸν Μάρτιον 1959 προτάσεις ὑπὸ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσιονομικῶν Θεμάτων τοῦ ὑπουργείου Συντονισμοῦ, τινὲς τῶν ὁποίων ἤδη υἱοθετήθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ συμφώνως πρὸς τὴν κτηθεῖσαν παρ' ἡμῖν καὶ ἀλλαχοῦ σχετικὴν πείραν ἐπὶ τῶν ἐπιτευγμάτων των.

Ἐπιπροσθέτως, εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἄρσις τῶν διατάξεων ἐκείνων, αἵτινες ἐπιτρέπουν τὴν διατήρησιν μονοπωλιακῶν καταστάσεων, ἢ κλειστῶν, κεκορεσμένων καὶ παρασιτικῶν ἐπαγγελμάτων, ὑπερβολικῶν προστατευτικῶν καὶ συναλλαγματικῶν δασμῶν ὑπὲρ μὴ ἔθνικῆς σημασίας ἢ ὑπο-ὀριακῶν οἰκονομικῶν μονάδων, ὡς καὶ γενικῶς ἐκείνων, αἵτινες δημιουργοῦν τεχνητὴν στενότητα προσφορᾶς ἀγαθῶν. Σύνάμα χρειάζεται συστηματικὴ ἐπίβλεψις, ἔλεγχος, ἀλλὰ καὶ διευκόλυνσις τῆς ἐξαγωγῆς ἔγχωρῶν προϊόντων, μέχρι σημείου ὥστε νά ἐξουδετερωθῇ τὸ ἐμπόδιον τῆς στενότητος τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς καὶ δημιουργηθοῦν οὕτω μακροχρονίως πρόσθετοι εὐνοϊκοὶ παράγοντες πραγματοποιήσεως πληθοπαγωγῆς ὑπὸ συγχρόνων ἐπιχειρήσεων εὐρυτέρας οἰκονομικῆς ἐπιφανείας.

Πέραν τῶν ἀνωτέρω, ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος προϋπόθεσιν ἀποτελεῖ ἡ ὁλοκλήρωσις τῶν ἔρευνῶν ἐκάστου ὑφισταμένου παραγωγικοῦ κλάδου καὶ ἡ ἐνδελχῆς μελέτη ἐκάστης περιοχῆς τῆς χώρας ἀπὸ ἀπόψεως ἐπικρατουσῶν καὶ προβλεπομένων διὰ τὸ μέλλον οἰκονομικῶν καὶ τεχνικῶν συνθηκῶν καὶ προβλημάτων.

Αἱ ἔρευναι αὗται θὰ ἐπιτρέψουν κατόπιν τὴν ὀρθὴν ἀξιολόγησιν καὶ τὴν κατ' ἐπιλογὴν ἱεράρχησιν τῶν ἐν λόγῳ κλάδων καὶ γεωγραφικῶν διαμερισμάτων, ὡς καὶ τὴν βάσει αὐτῶν προσχεδίασιν καὶ προγραμματισμὸν τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας. Ἡ τοιαύτη ἱεράρ-

χηςις δέον συμπληρωματικώς νά στηριχθῆ εἰς τὴν δυνατότητα μεγαλύτερας ἀπασχολήσεως τῶν διαθεσίμων συντελεστῶν, ὡς τῆς ἐργασίας καὶ δὴ τῆς ἀνειδικεύτου, καὶ τῶν λοιπῶν ἐγχωρίων πλουτοπαραγωγικῶν πόρων, εἰς ἀπορροφητικότητα τῶν κλάδων ἢ περιοχῶν ἐργαζομένων, εἰς οὓς παρεσχέθη ἢ προβλέπεται νά παρασχεθῆ εἰδικὴ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις καὶ μετεκπαίδευσις, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὴν ἰκανότητα τῶν οἰκειῶν οἰκονομικῶν μονάδων, ὅπως, ἐπὶ τῇ βάσει ὑγειῶν οἰκονομικῶς καὶ ὄργανωτικῶς κριτηρίων, ἐπικρατήσουν εἰς τὸν ἐσωτερικὸν καὶ πρὸ παντὸς τὸν διεθνή ἀνταγωνισμόν, ἀπὸ ἀπόψεως ποιότητος, ποσότητος καὶ τιμῶν.

Αἱ ὡς ἄνω κατατάξεις προτεραιότητος καὶ προγραμματισμοῦ τῶν οἰκονομικῶν δραστηριοτήτων σκόπιμον εἶναι, ὅπως ἐπηρεάζουν ἀναλόγως καὶ τοὺς ἐκάστοτε καταρτιζομένους καὶ ἐκτελουμένους προϋπολογισμοὺς δαπανῶν ἐπενδύσεων τοῦ τε Κράτους καὶ τῶν λοιπῶν δημοσίων ὀργανισμῶν. Τοῦτο δέ, διότι εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τούτους δέον νά ὑποβοηθήσουν ἀποφασιστικῶς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν κατ' ἐκλογὴν παραγωγικῶν κλάδων καὶ περιφερειῶν, ὡς καὶ μὴ ἀναλαμβανόμενα ὑπὸ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, λόγῳ τῆς φύσεώς των.

Τέλος, εἶναι ἐπάναγκες, ὅπως ἐπὶ ὅλης τῆς προμνησθείσης προσπάθειας, τῆς ἐκάστοτε ὑφισταμένης καταστάσεως καὶ τῶν ἐξελίξεων αὐτῆς, διαφωτίζεται συνεχῶς καὶ συστηματικῶς τὸ σύνολον τῶν Ἑλλήνων, ὡς καὶ πᾶς ξένος ἐνδιαφερόμενος. Ἐπὶ πλέον, θὰ πρέπει ὁ ἐπιχειρηματικὸς κόσμος νά καθοδηγῆται εἰς τὴν ἐπιλογὴν, σύστασιν καὶ ἀρχικὴν λειτουργίαν τῶν προτιμωμένων οἰκονομικῶν μονάδων καὶ μάλιστα πῶν μέχρι τοῦδε ἀδοκιμάστων ἢ ἀπροσίτων παρ' ἡμῖν, γενικώτερον δὲ ἐκεῖνων αἵτινες εἶναι βέβαιον, ὅτι στηρίζονται ἐπὶ διεθνῶς ἀσφαλῶν ἀνταγωνιστικῶν θεμελιῶν.

Ἡ πραγματοποίησις ἔστω καὶ αὐτῶν μόνον τῶν προϋποθέσεων θὰ εἶναι ἀρκετὴ, πιστεύομεν, ὥστε νά ἐξασφαλίσῃ τὸν ἀπαιτούμενον ἐνθουσιασμόν πρὸς ἔναρξιν τῆς ἐνδεδειγμένης ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἣτις καταλλήλως συνεπικουρουμένη ἀπὸ τὴν δημοσίαν ἐπενδυτικὴν καὶ λοιπὴν δημοσίαν δραστηριότητα, θὰ συντελέσῃ συντόμως εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν χρονίων ἀδυναμιῶν τῆς οἰκονομίας μας καὶ εἰς τὴν ταχείαν αὐτῆς προώθησιν εἰς ἐπίπεδα πλησιάζοντα τὰ τῶν ἤδη πλέον ἐξειλιγμένων ἐθνικῶν οἰκονομιῶν τοῦ κόσμου.